

De digitale transformatie van ESG-data

De kwaliteit van ESG-data onder controle

forv/s
mazars

Inhoudsopgave

Voorwoord

- 1** Het venijn zit in de data
- 2** Verzamelen van de juiste duurzaamheidsgegevens
- 3** Voorbereiden van teams en systemen met het oog op effectief gegevensbeheer
- 4** Gebruik van ESG-data als aanjager voor ESG-ambities
- 5** Data is de sleutel tot succesvolle CSRD-rapportage

Voorwoord

De verplichtingen van de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) zijn onontkoombaar, ook voor u. Duurzaamheid is in veel gevallen al een kritische pijler voor een succesvolle onderneming. Uit een wereldwijd onderzoek van Forvis Mazars blijkt dat een digitale transformatie en het hebben van een duurzaamheidsstrategie de twee hoogste prioriteiten zijn voor topmanagement voor de komende drie tot vijf jaar. Deze twee transformaties gaan hand in hand aangezien het verkrijgen van de juiste data essentieel is voor inzicht en uitvoering van de duurzaamheidsstrategie. Tegelijkertijd is dezelfde data ook de basis voor de duurzaamheidsrapportage. Bedrijfsstrategieën en -processen moeten worden aangepast en de krachten van technologie en duurzaamheid gebundeld voor een efficiënte, nauwkeurige en betrouwbare rapportage als weerslag van deze strategie en uitvoering. Data-gedreven werken, digitalisering en een cultuurverandering leiden stapsgewijs naar een toekomstbestendige onderneming. De keuze is simpel, want zonder inzet voor duurzaamheid geen toekomst. De kwaliteit van de ESG-data is hiervoor cruciaal.

De digitale transformatie van ESG-data

Het venijn zit in de data

Voor een succesvolle duurzaamheidsstrategie en een betrouwbare rapportage daarvan, is de kwaliteit van de ESG-data van groot belang. De kwaliteit van data wordt bepaald door een aantal elementen waarvan nauwkeurigheid, betrouwbaarheid, relevantie, volledigheid, tijdigheid en toegankelijkheid de belangrijkste factoren zijn. Voor de financiële data die wordt gebruikt in de financiële rapportages geldt dat deze vaak goed op orde zijn. Ook de processen om te komen tot rapportage en verslaglegging, mogelijk gemaakt door technologie, zijn ingeslepen en vertrouwd in de organisatie. Finance & control weten precies wat ze moeten doen. Dat geldt ook voor de standaarden (bijvoorbeeld IFRS etc.) die aangehouden worden. Voor ESG-data geldt echter dat zowel de benodigde data, als de processen voor verzameling en verslaglegging, nog niet goed ingericht zijn in de organisatie. Ook de standaarden, normen en kaders die daarvoor gelden (bijvoorbeeld GRI, SASB, TCFD) zijn vaak nog niet helemaal bekend. Dit alles maakt de kwaliteit van ESG-data tot een risico in de duurzaamheidsrapportages.

1.1. De grootste uitdagingen

Management ervaart uitdagingen met ongestructureerde gegevensverzameling en inefficiënte dataopslag. Er worden vaak vanuit verschillende kanalen gegevens in losse bestanden verzameld. Het is vaak zoeken naar een gedegen proces voor de juiste rapportages. Hierdoor wordt er vertrouwd op schattingen en op ESG-indicatoren wat kan leiden tot onjuiste duurzaamheidsrapportages.

Daarnaast speelt de datakwaliteit ook een grote rol. Waar financiële data een zeer hoge kwaliteit kent, omringd door processen en kwaliteitsborgen, is dit bij ESG-data nog niet het geval. De kwaliteit van deze data is sterk afhankelijk van de bron en een eventueel gekoppeld proces. Om de volledigheid te waarborgen is inzicht nodig in alle datapunten over een specifieke periode. Realtime data monitoren draagt hieraan bij omdat uitschieters eerder opvallen. Ook de aansluiting zoeken met andere (externe) databronnen kan bijdragen aan de kwaliteit van de data. Transparantie van data wordt bereikt door de bron van de data duidelijk te achterhalen en eventuele wijzigingen op tijd te registreren.

Uw duurzaamheidsdoelstellingen behalen gaat niet zonder data-gedreven te werken en het inzetten van innovatieve oplossingen. Het krijgen van de juiste data is en blijft een uitdaging. Daarom bieden wij u slimme inzichten en handvaten om de juiste ESG-data te verzamelen en te analyseren.

“Nauwkeurigheid en integriteit van data vormen de kern van succesvolle CSRD-rapportage. Focus op datakwaliteit bij de opbouw van nieuwe processen voor deze rapportage is een essentiële pijler in dit geheel.”

Erwin Reinders RC
Director Digital Transformation
& IT Consulting

De digitale transformatie van ESG-data

Verzamelen van de juiste duurzaamheidsgegevens

Het vinden van de juiste data is een uitdaging, we zijn op zoek naar een naald in een digitale hooiberg. Bovendien zijn er verschillende duurzaamheidsstandaarden beschikbaar aan de hand waarvan bedrijven kunnen rapporteren. De eisen zijn echter alleen maar strenger geworden met de invoering van de CSRD.

2.1. Data-expeditie: het vinden van de juiste data

Bedrijven moeten basisgegevens over relevante ESG-indicatoren verzamelen. Belangrijke ESG-indicatoren omvatten energieverbruik, koolstofemissies, watergebruik en andere maatregelen, zoals impact op biodiversiteit, arbeidsrechten in de toeleveringsketen en diversiteitsdemografie. Met een dubbele materialiteitsanalyse (DMA) kunnen bedrijven zien waar de grootste risico's met betrekking tot ESG voor hun organisatie zitten. Dit zorgt voor een focus en biedt een startpunt voor het proces om de juiste data voor deze risico's in kaart te brengen. Daarnaast helpt een DMA bij het ontwikkelen van hoogwaardige initiatieven voor milieu en sociale duurzaamheid (ESG). Voor het ene bedrijf zal de focus wellicht op CO2 van transportbewegingen liggen, terwijl voor een ander bedrijf de CO2 wellicht meer bepaald wordt door werk gerelateerde reizen. Ook zal een productiebedrijf met grote fabrieken andere duurzaamheidsrisico's kennen dan een kleine(re) winkelketen.

Een tweede stap in het vinden van de juiste data is datadeling met leveranciers en andere externen. De uitstoot in de toeleveringsketen is gemiddeld 11,4 keer hoger dan de operationele uitstoot. Voor veel bedrijven is het betrekken en ondersteunen van leveranciers daarom de meest zinvolle manier om de uitstoot te verminderen. Dit gaat niet zonder uitdagingen. Kleine leveranciers missen vooral de slagkracht om hoogwaardige gegevens te verkrijgen, of zelfs helemaal geen gegevens. Dit biedt voor grotere organisaties de kans om een helpende hand te bieden aan de kleine leveranciers om het proces voor dataverzameling en -deling goed in te richten.

“Er moet door bedrijven voor een integrale, digitale aanpak gekozen worden. Een aanpak waarbij het ESG-dataproces is geïntegreerd in het financiële dataproces. Zo verankeren zij in de bedrijfsvoering dat CSRD-data gestructureerd in kaart worden gebracht”

Marc Engel
Partner Digital Transformation
& IT Consulting

De digitale transformatie van ESG-data

Verzamelen van de juiste duurzaamheidsgegevens

2.2. Het data-landschap inzichtelijk maken

Een cruciale stap binnen databeheer is het datalandschap in kaart brengen. Databronnen op operationeel niveau binnen de toeleveringsketen, in combinatie met informatie over consumenten, klanten en leveranciers, kunnen inzicht verschaffen voor wezenlijke duurzaamheidsdoelstellingen. Externe gegevens van derde partijen kunnen de eigen inzichten verrijken of helpen leemtes in de gegevens op te vullen. Ook openbare bronnen of big data kunnen daarbij nuttig zijn. Door het complete infrastructuur beter in kaart te brengen, krijgen alle kengetallen een toelichting en definitie.

Daarmee wordt er een proces gecreëerd voor het verzamelen van de benodigde gegevens voor alle ESG-doelstellingen. Zo wordt het proces van aanleveren van niet-financiële gegevens, zoals CO2-uitstoot, meer geautomatiseerd en minder persoonsafhankelijk. Dit draagt gelijktijdig bij aan de transparantie en accountability voor het behalen van de ESG-doelstellingen en wordt de datakwaliteit gewaarborgd.

De digitale transformatie van ESG-data

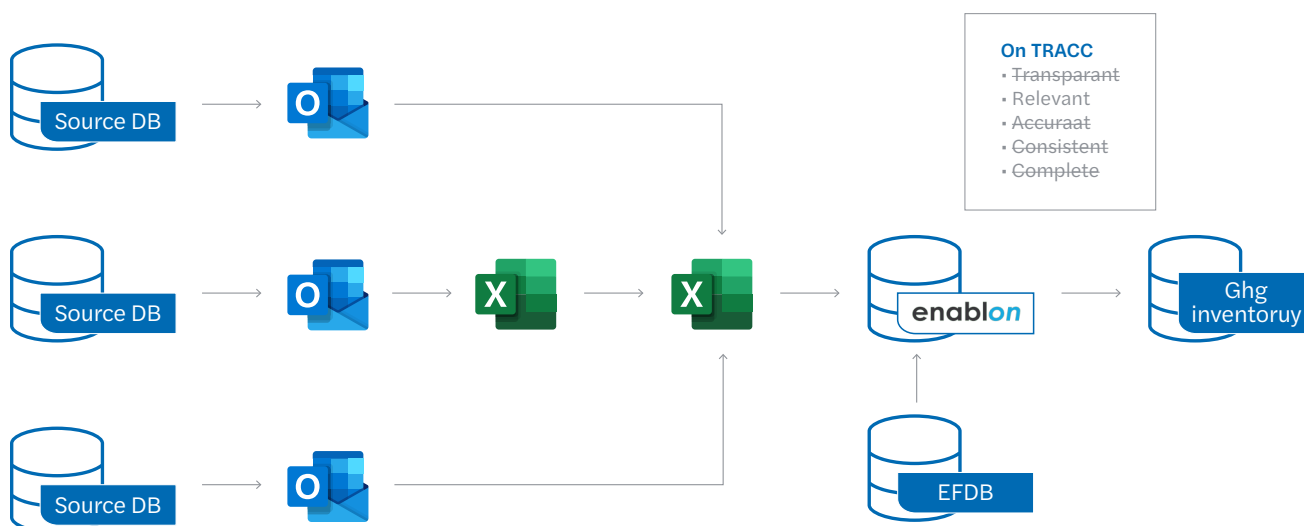
Vorbereiden van teams en systemen met het oog op effectief gegevensbeheer

Het is van belang om de juiste systemen te implementeren en processen in te stellen om consistent controleerbare gegevens te verzamelen en te analyseren. Het kunnen verzamelen en verwerken van gegevens is geen doel op zich, maar wel van essentieel belang om inzicht te krijgen in welke gegevens worden verzameld en waarom.

3.1. Het dataverzamelingsproces

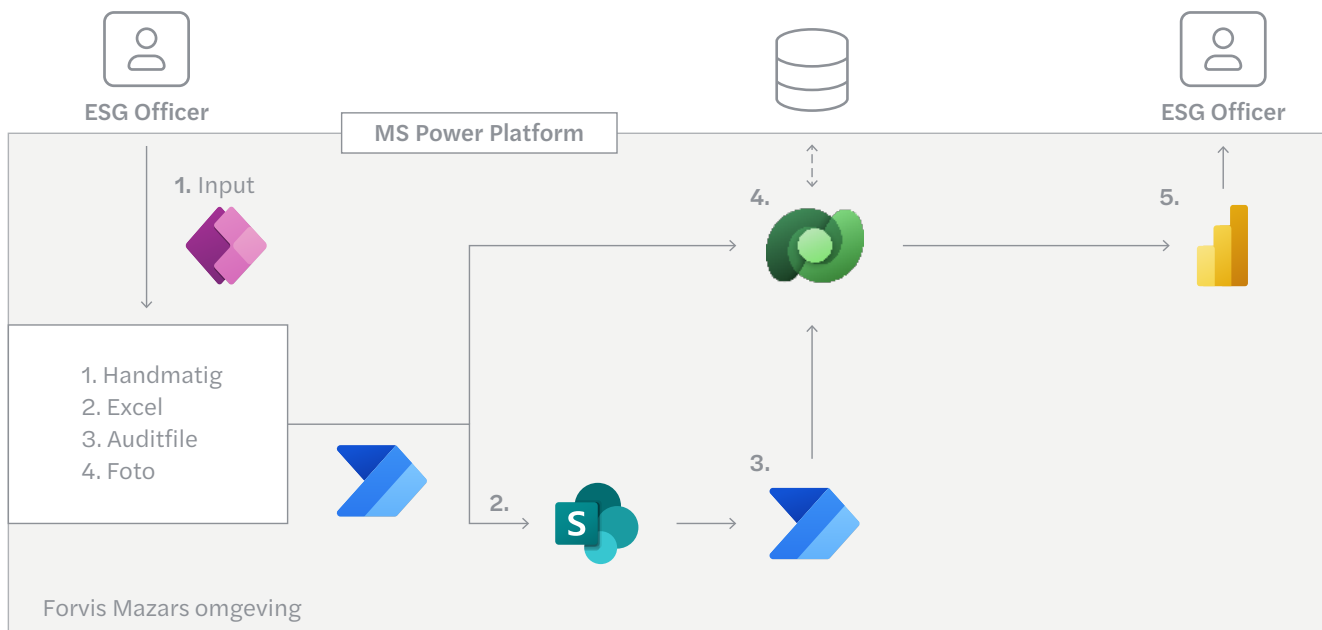
Om het proces van dataverzameling wat concreter te maken worden er twee situaties geschetst die in de praktijk vaak kunnen voorkomen. In de eerste situatie is er sprake van een proces waar veel verschillende databronnen bij veel verschillende eigenaren verzameld worden. Deze gegevens worden vaak vanuit verschillende hoeken van de organisatie gemaïld en verzameld in (Excel) bestanden. In de situaties dat er wel al meer in kaart is gebracht, bijvoorbeeld bij de CO2-uitstoot voor het Greenhouse gas (GHG) protocol, zien we vaak dat deze gegevens daarin met een calculator omgezet worden. Het probleem van deze situatie is dat het verzamelen niet consistent en accuraat kan zijn door de handmatige handelingen. Ook is het proces niet transparant en is er een groot risico dat de gegevens niet compleet zijn.

Dataverzameling huidige situatie

De digitale transformatie van ESG-data

Vorbereiden van teams en systemen met het oog op effectief gegevensbeheer

Er wordt geadviseerd dat de data-eigenaren gestructureerd gegevens invoeren in een systeem. Het principe van first time right is belangrijk en het systeem dient hier bij de invoer op aan te sluiten. In dit systeem moeten de gegevens opgeslagen worden in het juiste format en op de juiste plek. Wanneer dit bijvoorbeeld op het Microsoft Power Platform ingericht wordt, kan de nieuwe situatie er zoals hieronder weergegeven uit zien. Door bronbestanden met behulp van automatische flows op te slaan in SharePoint omgevingen, en de gegevens gezamenlijk op te slaan in een database, zorgt dit voor een overzichtelijke structuur. Omdat de database gestructureerd ingericht is, is het makkelijk om een dashboard te maken waarin KPI's worden weergegeven die voor de ESG officer, controller of CFO interessant zijn. Ook kan het dashboard gedeeld worden met de organisatie om een vorm van bewustwording te creëren. In sommige gevallen zien we ook dat er van een extern gevalideerde database of rekentool (zoals bijvoorbeeld ecometrica) gebruikt wordt gemaakt. Hierin worden kerngetallen, als bijvoorbeeld het energieverbruik, omgezet in CO2-uitstoot.

3.2. Het gebruik van de juiste systemen

Om het proces van dataverzameling goed in te richten, is het gebruik van de juiste systemen en technologieën van belang. Oudere systemen ontbreken vaak aan flexibiliteit wat de verwerking

van data lastig maakt. Technologieën zoals AI, Internet of Things (IoT) en data-analyse spelen een sleutelrol bij het verzamelen en verwerken van grote hoeveelheden gegevens. Met bijvoorbeeld een ESG-app dat door Forvis Mazars is ontwikkeld, kunnen reisbewegingen van werknemers vanuit de salarisadministratie in beeld worden gebracht voor CO2-meting. Het proces van gegevens consolidatie klinkt ingewikkeld, maar de eerste stappen hoeven dat niet te zijn.

De ideale situatie is een realtime dataverzameling met weergave via een dashboard waar de kwaliteit van de data wordt gemonitord zodat uitschieters vroegtijdig gesignaleerd worden. Er kan op elk moment accurate data worden bekeken dat voor transparantie zorgt binnen de rapportage. Dit ondersteunt de ambitie om data-gedreven beslissingen te maken. Bedrijfsdoelstellingen kunnen worden afgestemd op de duurzaamheidsdoelstellingen wat kan leiden tot een risicoreductie en kostenbesparingen, en tegelijkertijd nieuwe kansen creëert. De KPI's in het dashboard geven zicht op de duurzaamheidsprestaties van het bedrijf.

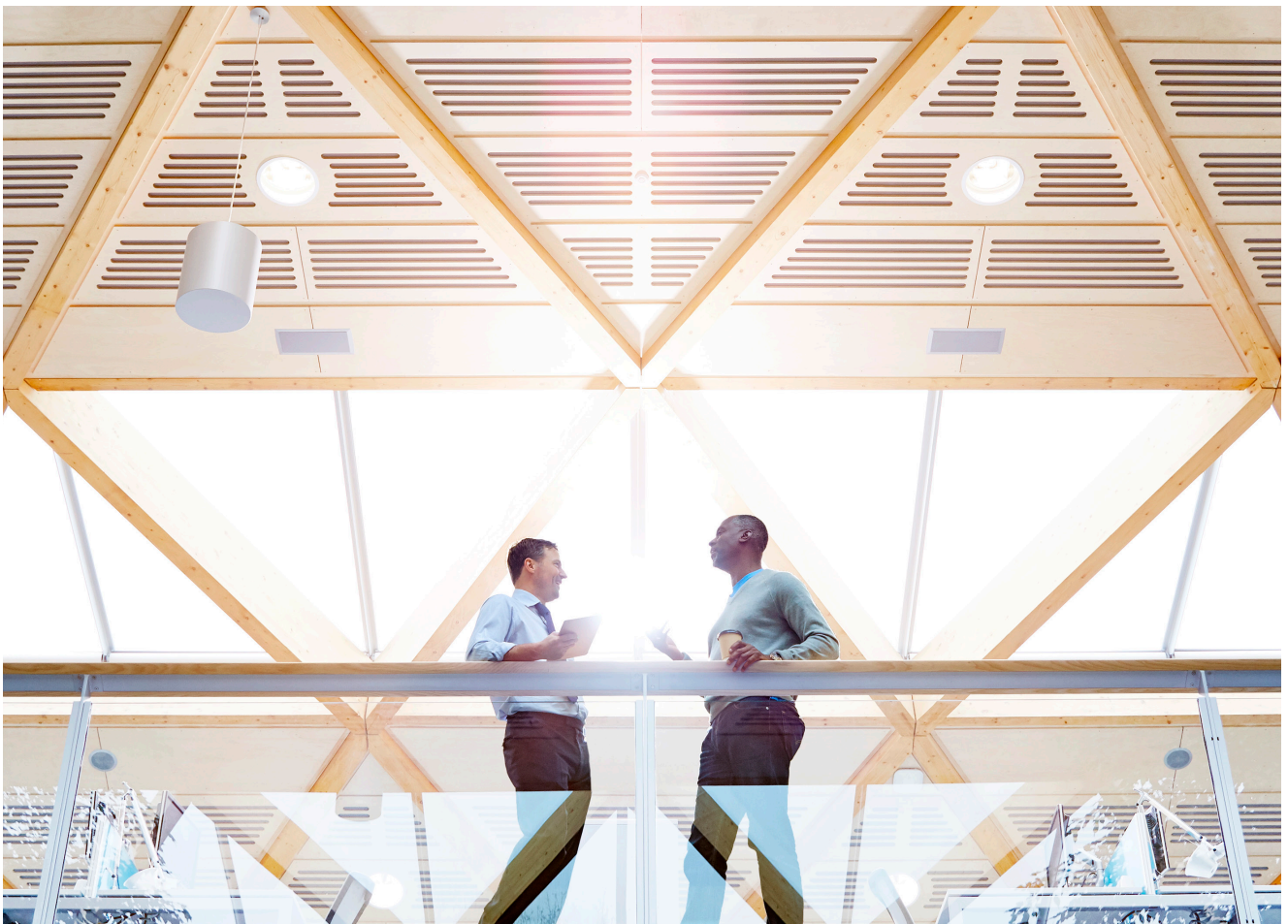
Het selecteren en implementeren van de juiste systemen en technologieën kan echter een struikelblok zijn voor organisaties. Dit vraagt om vaardigheden die niet altijd aanwezig zijn.

De digitale transformatie van ESG-data

Vorbereiden van teams en systemen met het oog op effectief gegevensbeheer

Bedrijven moeten de toepassingen, mogelijkheden, beperkingen en risico's van technologie begrijpen en kritisch nadenken over externe suggesties, ook van technologieleveranciers. Het is verstandig om bijvoorbeeld samen met de IT-afdeling na te denken over een ESG-data en applicatie architectuur die flexibel en schaalbaar is, maar ook integratie biedt in het huidige IT landschap en aansluit bij het financiële rapportage proces.

Een dergelijke architectuur biedt houvast in de beoordeling en selectie van de vele ESG-oplossingen die inmiddels op de markt zijn en verschijnen. Ook moet er na gedacht worden over het implementatieproces, hoe zorgen we dat het nieuwe systeem juist gebruikt wordt door alle medewerkers en stakeholders? Met de juiste werkinstructies voor nieuwe werkprocessen en systemen wordt er gezorgd voor een succesvolle uitrol van het proces en systeem, en daarmee dus hoogwaardige kwaliteit van de data.

De digitale transformatie van ESG-data

Gebruik van ESG-data als aanjager voor ESG-ambities

“Om de juiste data in de bestaande bedrijfsprocessen te vinden moet de kracht van slimme technologieën als API's en apps toegepast worden om de dataverzameling te vergemakkelijken, te verbeteren en te versnellen.”

Marc Engel
Partner Digital Transformation
& IT Consulting

4.1. Het identificeren van trends

Naarmate duurzaamheid steeds hoger op de agenda van het management komt te staan, kan er worden nagedacht over hoe de verzamelde data kan worden ingezet bij het voorspellen van toekomstige trends in plaats van het terugblikken op de afgelopen periodes. In plaats van te analyseren of de CO₂-uitstoot de afgelopen vijf jaar is afgenomen, kan nu de juiste data worden gebruikt om te analyseren op welke momenten op de dag of in het jaar de CO₂-uitstoot het hoogst is. Hier kan dan een toekomstgerichte strategie op worden aangepast om uiteindelijk de CO₂-uitstoot te verminderen.

4.2. Gebruikmaken van ESG-data als concurrentievoordeel

De komende jaren zullen stakeholders veel meer informatie vragen over de duurzaamheidsprestaties van het bedrijf. Het is verleidelijk om hier snel een antwoord op te geven door snelle analyses. Het is echter niet meer nodig om oppervlakkige analyses op te leveren met een goed ingericht dataverzamelingsproces. Door een realtime dataverzamelingsproces is het mogelijk om meer inzichten te verschaffen aan de stakeholders, wat ervoor zorgt dat u als bedrijf opvalt bij de stakeholder.

De digitale transformatie van ESG-data

Data is de sleutel tot succesvolle CSRD-rapportage

“Als de kwaliteit van ESG-data niet op orde is, zullen er de komende jaren meer afkeurende verklaringen - of met beperkingen - komen van de accountants.”

Marc Engel
Partner Digital Transformation
& IT Consulting

Data is de sleutel tot een succesvolle CSRD-rapportage. Hoewel de bewustwording bij bedrijven groeit dat rapportage op het gebied van CSRD noodzakelijk wordt, blijft het voor veel bedrijven een uitdaging om grip te krijgen op benodigde gegevens voor de CSRD. De complexiteit zit in het vinden van de juiste data om te kunnen rapporteren.

Het identificeren van de benodigde data is ongetwijfeld een uitdaging. Het helpt om eerst focus te bieden op een bepaalde ESG-indicator waarop u als bedrijf zou willen rapporteren. Door te starten met het verzamelingsproces kan er worden ervaren hoe het proces kan worden doorlopen om de juiste data te vinden. Er kan grondig worden nagegaan hoe de bestaande data uit een organisatie zicht verhoudt tot de data die er nodig is voor de CSRD-rapportage. Innovatieve en technologische oplossingen zoals AI, IoT en data-analyse kunnen helpen bij het verzamelingsproces. Gelijktijdig is het structureren van het datalandschap ook cruciaal voor een structureel gegevensbeheer. Dit creëert een solide basis voor verdere stappen richting verduurzaming en complete en betrouwbare CSRD-rapportages.

De ideale situatie is een realtime gegevensverzameling via een dashboard waarbij de C-Suite leiders op elk moment de positie van het bedrijf kunnen beoordelen ten opzichte van bijvoorbeeld concurrenten of de positie van het bedrijf een periode eerder. Dit stelt hun in staat om op elk moment accurate data te benutten voor valide aannames. Data wordt hiermee beschouwd als een waardevol bezit dat voor ESG-doelstellingen kan worden ingezet. Dit kan ervoor zorgen dat bedrijfsmodellen steeds meer worden afgestemd op de duurzaamheidsdoelstellingen, wat kan leiden tot een risicoreductie en kostenbesparingen, en tegelijkertijd nieuwe kansen creëert. Bovendien helpt een realtime inzicht om de duurzaamheidsprestaties te kwantificeren met KPI's. Dit vermindert de noodzaak voor ad-hoc analyses op duurzaamheid en maakt gevraagde rapportages toegankelijker. Een realtime inzicht stelt het management ook in staat om hun situatie te benchmarken met concurrenten en industrie gemiddelden.

Bedrijven worden geacht om aan de CSRD te voldoen, u ook. Start daarom nu met het organiseren van de aanpak als u nog niet bent begonnen. De digitale transformatie van ESG-data vormt de basis voor uw duurzaamheidsstrategie en rapportage daarover. Het verzamelen van de juiste data is niet alleen noodzakelijk voor uw besturing richting duurzaamheid, maar ook voor de goedkeurende verklaring die binnenkort door auditors moet worden afgegeven op het gebied van duurzaamheidsdata. Hierdoor kunt u als bestuurder of manager vol vertrouwen naar stakeholders communiceren over de stand van zaken met betrekking tot de duurzaamheidsdoelstellingen. En heeft u wellicht alvast een streepje voor op de concurrentie.

Contact

Marc Engel

Partner Digital Transformation & IT Consulting
marc.engel@forvismazars.com

Erwin Reinders RC

Director Digital Transformation & IT Consulting
erwin.reinders@forvismazars.com

Forvis Mazars is wereldwijd leider op het gebied van audit & assurance, outsourcing, tax, advisory en consulting. Wij zijn actief in meer dan 100 landen. Met ons team van professionals streven wij ernaar om een 'unmatched client experience' te bieden. Met diepgaande kennis van regels en gedegen inzicht in de markt helpen wij onze klanten toekomstgericht en met vertrouwen te ondernemen.